

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W SZCZECINIE

LSZ.410.12.1.2024

Pan
Adam Rudawski
Wojewoda Zachodniopomorski
Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki
w Szczecinie
Wały Chrobrego 4
70-502 Szczecin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/010 Funkcjonowanie systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie ¹ Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Adam Rudawski, Wojewoda Zachodniopomorski ² od 20 grudnia 2023 r. W okresie od 30 listopada 2020 r. do 1 listopada 2023 r. funkcję Wojewody pełnił Zbigniew Bogucki. W okresie od 2 listopada 2023 r. do 19 grudnia 2023 r. zastępstwo w zakresie kompetencji Wojewody realizował Tomasz Wójcik I Wicewojewoda.
Zakres przedmiotowy kontroli	Wykonywanie zadań w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu ³ .
Okres objęty kontrolą	1 stycznia 2022 r. - do dnia zakończenia kontroli ⁴ , z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Artykuł 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁵ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Jarosław Staniszewski, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LSZ/128/2024 z 10 lipca 2024 r.

(akta kontroli str. 1, 81)

II. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą Wojewoda podejmował ograniczone działania w ramach nadzoru nad stowarzyszeniami jednostek samorządu terytorialnego⁷, w zakresie określonym ustawą z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu⁸. Wojewoda corocznie weryfikował możliwość dokonywania przez nadzorowane stowarzyszenia jst transakcji gotówkowych o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 000 euro, powodujących uzyskanie przez te podmioty statusu jednostek obowiązanych. Proces planowania kontroli w ZUW obejmował zagadnienia związane z kontrolą przestrzegania przepisów ustawy AML/CFT. Ze względu jednak na brak stwierdzenia jednostek obowiązanych, kontrole z obszaru AML/CFT nie były ujmowane w planach kontroli. Z uwagi na niską istotność ryzyka w ZUW nie formułowano również celów i zadań w tym zakresie oraz mierników służących do oceny ich realizacji. Stwierdzona nieprawidłowość polegała na braku opracowania w ZUW instrukcji postępowania na wypadek sytuacji podejrzenia popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

¹ Dalej: Urząd lub ZUW.

² Dalej: Wojewoda.

³ Dalej: AML/CFT.

⁴ 22 listopada 2024 r.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ Dalej: jst.

⁸ Dz.U. z 2023 r., poz.1124 ze zm., dalej: ustawa AML/CFT.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Wykonywanie zadań w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu

Opis stanu faktycznego

1. Na podstawie art. 130 ust. 2 pkt 2 ustawy AML/CFT oraz w związku z art. 25a ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. prawo o stowarzyszeniach⁹ Wojewoda sprawował kontrolę w obszarze AML/CFT w odniesieniu do stowarzyszeń jst, których siedziba znajdowała się na terenie województwa zachodniopomorskiego¹⁰. W okresie objętym kontrolą Wojewoda nadzorował 12 stowarzyszeń jst. W wyniku analizy danych udostępnionych na Portalu Rejestrów Sądowych¹¹, poza ww. grupą nadzorowanych organizacji ustalono dane pięciu stowarzyszeń¹², w przypadku których w rejestrze KRS wskazano, iż podlegają one nadzorowi Wojewody.

(akta kontroli str. 20, 141, 145, 147, 150)

Dyrektor Generalna ZUW wyjaśniła, że nadzór Wojewody obejmuje wyłącznie stowarzyszenia „jst” (...). Chodzi tu zatem o te stowarzyszenia, których członkami pozostają wyłącznie jst, co bezsprzecznie ma związek z nadzorczą rolą Wojewody nad działalnością gminną, powiatów oraz samorządu województwa. (...) Sąd rejestrowy, po otrzymaniu wniosku o wpis stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego¹³ wydaje w tej sprawie postanowienie po stwierdzeniu, że jego statut jest zgodny z przepisami prawa i założyciele spełniają wymagania określone ustawą (art. 16 ust. 1 prawa o stowarzyszeniach). W myśl art. 16 ust. 4 ustawy sąd rejestrowy jest zobowiązany zawiadomić organ nadzorujący dane stowarzyszenie o jego wpisie do KRS, a także przesłać organowi nadzorującemu odpis postanowienia o wpisie, statut stowarzyszenia, listę założycieli i podjęte uchwały. Źródłem wiedzy Wojewody jako organu nadzoru nad stowarzyszeniami jednostek samorządu terytorialnego są zatem uchwały organów stanowiących jst, przede wszystkim jednak informacje uzyskiwane z sądów rejonowych. Na mocy art. 13 ust. 2 prawa o stowarzyszeniach, obowiązującego do dnia 19 maja 2016 r., sąd rejestrowy zobowiązany był przesłać organom nadzoru wnioski o wpis stowarzyszenia do KRS, celem umożliwienia wypowiedzenia się organowi nadzoru co do wniosku i przekazanych przy nim dokumentów (w tym treści statutu), na mocy jednak ustawy o zmianie ustawy - Prawo o stowarzyszeniach oraz niektórych innych ustaw¹⁴ - przepis ten został uchylony i aktualnie ocenę zgodności statutu z przepisami prawa dokonuje tylko sąd rejestrowy. Wojewoda nie ma zatem wpływu na czynności rejestrowe sądu, w tym na prawidłowość danych w nim zamieszczanych dotyczących właściwości organu nadzoru nad danym stowarzyszeniem. Zdarza się przy tym, że do ZUW kierowane są odpisy postanowień dotyczących wpisów stowarzyszenia do KRS, co do których Wojewoda nie jest organem nadzoru. W takim przypadku korespondencja jest zwracana do sądu wraz ze stosownymi wyjaśnieniami (...). Ponadto wyjaśniła, że (...) jedynie Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Pomorza Środkowego podlega nadzorowi Wojewody – na mocy uchwały Nr 4/1/2019 Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Pomorza Środkowego z dnia 19 lipca 2019 r.

⁹ Dz.U. z 2020 r. poz. 2261; dalej: prawo o stowarzyszeniach.

¹⁰ Dalej: województwo.

¹¹ <https://wyszukiwarka-krs.ms.gov.pl/> (dostęp 31 października 2024 r.); dalej: rejestr KRS.

¹² Stowarzyszenie Klub Abstynenta "Ametyst" (0000018127); Zachodniopomorskie Forum Sołtysów (0000024004); Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Pomorza Środkowego w likwidacji (0000110117); Niezależne Towarzystwo Wędkarskie "Cyprinus" w likwidacji (0000228309); Stowarzyszenie Obrony Praw Pacjenta i Osób Niepełnosprawnych na Województwo Zachodniopomorskie, Pomorskie i Lubuskie z Siedzibą w Drawsku Pomorskim (0000228784).

¹³ Dalej: KRS.

¹⁴ Ustawa z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy Prawo o stowarzyszeniach i niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1923).

z uwagi na zaprzestanie możliwości realizacji zadań z dniem 1 września 2019 r. Stowarzyszenie uległo rozwiązaniu. Pozostałe stowarzyszenia nie stanowią stowarzyszeń jst, wobec czego brak jest właściwości Wojewody do podejmowania względem nich jakichkolwiek działań nadzorczych. W przypadku Stowarzyszenia Klub Abstynenta „Ametyst” w Czaplinku poinformowano sąd rejestrowy w piśmie z dnia 11 września 2013 r. (...). Dyrektor Generalna wyjaśniła również, że mając na uwadze brzmienie przepisów ustaw samorządowych oraz prawa o stowarzyszeniach, z których odpowiednio wynika, że decyzję o utworzeniu stowarzyszenia bądź przystąpieniu do stowarzyszenia podejmują organy stanowiące jst, które są przekazywane Wojewodzie, a także, że sąd rejestrowy ma obowiązek zawiadomić organ nadzorujący o wpisie stowarzyszenia do KRS, nie podejmowano żadnych działań dodatkowych, celem identyfikacji stowarzyszeń jst.

(akta kontroli str. 130-131, 132-134, 136-140)

W ZUW w ramach prowadzonego nadzoru nad stowarzyszeniami w obszarze AML/CFT, nie zostały określone cele i zadania Urzędu oraz mierniki służące do oceny stopnia ich realizacji. Dyrektor Generalna ZUW wyjaśniła, że w ZUW corocznie przeprowadzana była identyfikacja i ocena ryzyka dla wszystkich zadań operacyjnych realizowanych przez komórki organizacyjne. W ramach zadania pn. Sprawowanie nadzoru nad działalnością stowarzyszeń jednostek samorządowych Wydział Prawny zidentyfikował dwie kategorie ryzyka: kadrowe (fluktuacja kadry, absencje pracowników, zbyt duże obciążenie zadaniami) oraz jakości informacji lub poprawności danych (informacje przekazywane przez jst mogą być niepełne lub nierzetelne). W obu przypadkach Wydział Prawny ocenił istotność ryzyka jako niską. Zgodnie z przyjętymi w ZUW zasadami, na podstawie przeprowadzanej analizy ryzyka wszystkich zadań operacyjnych realizowanych przez komórki organizacyjne – do kwartalnego monitorowania poziomu realizacji celów/zadań wyznaczane są zadania operacyjne o wysokim poziomie istotności. Ponadto wyjaśniła, że Wydział Prawny nie dokonywał analizy ryzyka obszaru AML/CFT, a także oceny okresowej realizacji zadań w ramach ww. obszaru. Zadania wykonywane przez Wojewodę w oparciu o ustawę AML/CFT obejmują działania kontrolne w odniesieniu do stowarzyszeń jst, będących instytucjami obowiązanyymi w rozumieniu art. 2 pkt 22 ww. ustawy. Z informacji uzyskanych od stowarzyszeń z województwa zachodniopomorskiego wynika, że żadne z nich nie nabyło statusu instytucji obowiązanej w okresie od dnia wejścia w życie wskazanej ustawy.

(akta kontroli str. 2-14, 21-29, 30-42, 90, 93-94)

2. W okresie objętym kontrolą w ZUW zadania w zakresie nadzoru nad stowarzyszeniami, w tym także w obszarze AML/CFT, realizowane były przez Wydział Prawny ZUW Oddział Nadzoru Prawnego¹⁵. Ponadto według regulaminu organizacyjnego ZUW¹⁶, zadania w zakresie wykonywania uprawnień kontrolnych, w tym wynikających z przepisów ustawy AML/CFT realizowane były przez pracowników Wydziału Kontroli ZUW. W latach 2022-2024 nie były prowadzone nabory ukierunkowane na pozyskanie pracowników posiadających potencjał w zakresie AML/CFT.

(akta kontroli str. 7, 9-12, 26, 34, 41, 91, 96)

¹⁵ Do 28 lutego 2023 r. przez Oddział Organizacyjny, Skarg i Redakcji Dziennika Urzędowego w Wydziale Prawnym.

¹⁶ Regulamin Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie (zarządzenia Wojewody Zachodniopomorskiego Nr 374/2022 z dnia 30 grudnia 2022 r.; Nr 415 z dnia 6 lipca 2016 r.) – dalej: regulamin organizacyjny ZUW), a także regulamin Wydziału Prawnego w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie (zarządzenia Dyrektora Generalnego ZUW: Nr 17/2023 z dnia 28 lutego 2023 r.; Nr 57/2016 z dnia 18 sierpnia 2016 r.).

W ramach Wydziału Prawnego sprawami z zakresu nadzoru nad stowarzyszeniami jst, prowadzone były przez jednego pracownika zatrudnionego na stanowisku głównego specjalisty¹⁷. Zakres zadań obejmował szerszy katalog spraw, a nadzór nad stowarzyszeniami jst był jednym z 18 zadań¹⁸.

(akta kontroli: str. 43-50)

3. Pracownicy, którym w ZUW powierzono zadania w obszarze AML/CFT, mieli wyższe wykształcenie prawnicze. Ich staż pracy w Wydziale Prawnym¹⁹ przekraczał odpowiednio: 14 lat i 9 miesięcy²⁰ oraz 11 lat i 2 miesiące. Nadzorem nad działalnością jst zajmowali się odpowiednio od ponad: 12 lat i 11 lat. W okresie objętym kontrolą pracownik zajmujący się w Wydziale Prawnym nadzorem nad stowarzyszeniami jst, odbył dwa szkolenia organizowane przez Generalnego Inspektora Informacji Finansowej²¹ (w formie online), tj. 20 czerwca 2024 r.²² oraz 7 listopada 2024 r.²³ Ponadto szkolenie zorganizowane przez GIIF²⁴ odbył 18 października 2023 r. pracownik Wydziału Kontroli ZUW.

(akta kontroli str. 51-54, 98-103, 151)

Dyrektor Generalna ZUW wyjaśniła, że *nie podejmowano innych działań ponieważ założono, że do kontroli przedmiotowego zakresu zostaną wytypowani kontrolerzy, którzy posiadają doświadczenie i wiedzę zdobytą w ramach kontroli finansowych przeprowadzanych w ZUW. Gdyby takie kompetencje okazały się niewystarczające, będą podejmowane dalsze działania w celu doskonalenia kadr.*

(akta kontroli str. 91, 95-96)

4. W ramach realizacji zadań obejmujących identyfikowanie jednostek obowiązanych w rozumieniu przepisów ustawy AML/CFT, ZUW kierował corocznie pisma²⁵ do wszystkich nadzorowanych stowarzyszeń jst o przekazanie informacji w zakresie przyjmowania wpłat w poprzednim roku kalendarzowym, o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 000 euro (art. 2 ust. 1 pkt 22 ustawy AML/CFT). W okresie objętym kontrolą wszystkie nadzorowane stowarzyszenia jst przesłały żądane informacje. Żadne z nich nie przyjmowało wpłat, które obligowałyby je do wdrożenia procedur przewidzianych w przepisach ww. ustawy.

(akta kontroli str. 55-80)

W sprawie żądania od nadzorowanych stowarzyszeń innych informacji lub wyjaśnień, np. sprawozdań czy dokumentów księgowych lub finansowych stowarzyszeń w celu rozpoznania, które z nich są instytucjami obowiązany Dyrektor Generalna ZUW wyjaśniła, że (...) *kompetencje nadzorcze organu nadzoru zostały wymienione w art. 25 prawa o stowarzyszeniach, zgodnie z którym: organ nadzorujący sprawuje nadzór nad działalnością stowarzyszeń wyłącznie w zakresie zgodności ich działania z przepisami prawa i postanowieniami statutu (ust. 1). Organ nadzorujący ma prawo w wyznaczonym terminie żądać: 1) dostarczenia przez zarząd stowarzyszenia odpisów uchwał walnego zebrania członków (zebrania delegatów); 2) niezbędnych wyjaśnień od władz stowarzyszenia (ust. 2). Organ nadzorujący jest obowiązany*

¹⁷ W okresie objętym kontrolą zmiana osoby wykonującej te zadania nastąpiła z dniem 6 września 2022 r., w związku ze zmianą stanowiska i przyjęciem zakresu czynności kierownika Oddziału Prawnego w Wydziale Prawnym.

¹⁸ Według zakresów czynności pracownika przyjętych z dniem 6 września 2022 r. Według zakresu czynności pracownika który wykonywał te zadania do 5 września 2022 r., wśród 19 zadań.

¹⁹ Z uwzględnieniem stażu pracy w komórce organizacyjnej ZUW przed reorganizacją (Wydziale Prawnym i Nadzoru).

²⁰ Do daty zmiany stanowiska i przyjęcia zakresu czynności kierownika Oddziału Prawnego w Wydziale Prawnym.

²¹ Dalej: GIIF.

²² W zakresie konsekwencji niedopełnienia obowiązków wynikających z ustawy AML/CFT.

²³ Temat szkolenia: zastosowanie szczególnych środków ograniczających w zakresie finansowania terroryzmu.

²⁴ Pod nazwą „Kontrola realizacji obowiązków z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu przez instytucje obowiązane”.

²⁵ Pisma z 17 października 2022 r. oraz 15 listopada 2023 r.

wskazać uzasadnienie żądań, o których mowa w ust. 2 (ust. 3). Powyższe kompetencje nadzorcze są więc znacznie ograniczone, zaś prawo, o którym mowa w cytowanej regulacji, jest ograniczone do możliwości żądania jedynie odpisów uchwał walnego zgromadzenia członków oraz wyjaśnień, nie zaś wszelkiej dokumentacji będącej w posiadaniu stowarzyszenia.

(akta kontroli str. 91, 96-97)

W sprawie podejmowania działań celem identyfikacji i kontroli nadzorowanych stowarzyszeń jako instytucji obowiązanych, także ze względu na rodzaj (charakter) prowadzonej przez te stowarzyszenia działalności²⁶, Dyrektor Generalna ZUW wyjaśniła, że (...) spośród stowarzyszeń jst mających siedzibę na terenie województwa zachodniopomorskiego tylko dwa zostały wpisane do rejestru przedsiębiorców (...), przy czym z danych zawartych w KRS nie wynika, by stowarzyszenia te prowadziły działalność w przedmiocie wskazanym w art. 2 ust. 1 pkt 20 i pkt 24a ustawy AML/CFT. (...) ustawodawca w art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym wyznaczył cel, dla którego mogą być tworzone stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego – jest to wspieranie idei samorządowych oraz obrona wspólnych interesów.

(akta kontroli str. 104-105, 106)

W okresie objętym kontrolą w obowiązujących w ZUW procedurach²⁷, nie zawarto szczegółowych procedur kontroli w zakresie AML/CFT. W Urzędzie nie opracowano również instrukcji postępowania na wypadek sytuacji podejrzenia popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu (opisano szerzej w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli: str. 2-14, 21-29, 30-42)

Dyrektor Generalna ZUW wyjaśniła, że (...) w związku z tym, że dotychczas nie zidentyfikowano wśród stowarzyszeń jst instytucji obowiązanej, a dodatkowo Wydział Prawny nie przeprowadza kontroli wewnętrznych czy zewnętrznych, w Wydziale Prawnym nie ustalono szczegółowego sposobu przeprowadzania kontroli w trybie przepisów ustawy AML/CFT. W regulaminie organizacyjnym ZUW nie określono zadania dotyczącego przeprowadzania kontroli stowarzyszeń w przedmiotowym zakresie z uwagi na fakt, że takie kontrole nie były jeszcze nigdy realizowane. Przypisanie zadań kontrolnych do odpowiednich komórek organizacyjnych wymaga dokonania analizy stanu prawnego przed ostateczną decyzją kto ma takie zadania wykonywać. Uznano za nieefektywne dokonywanie analizy stanu prawnego czy obowiązków nałożonych na instytucje obowiązane, a także co istotne sposobu kontroli ww. w sytuacji, gdy od kilku lat nie było konieczności dokonania tego typu kontroli. Podjęcie dalszych działań planowane jest w sytuacji zaplanowania tego typu kontroli w konkretnych podmiotach. Podobne podejście przyjęto w zakresie zasad przeprowadzania kontroli. (...) w ZUW funkcjonuje Program Zapewnienia Jakości Działalności Kontrolnej, który reguluje ogólne zasady przeprowadzania kontroli, a z kolei przed każdym nowym obszarem do kontroli, zakres, przedmiot, cel i sposób przeprowadzania kontroli opisywany jest w programie kontroli. Do sporządzenia wartościowego programu potrzebne są jednak czas i zasoby ludzkie, a z uwagi na ich ograniczoną ilość, uznano, że podejmowanie działań będzie nieefektywne – z uwagi na fluktuację kadr mogą się one zmienić do czasu faktycznego prowadzenia kontroli, a także zmiana może ulec otoczenie prawne.

(akta kontroli: str. 90-91, 94-95, 105, 107)

²⁶ Na przykład działalności polegającej na obrocie lub pośrednictwie w obrocie dziełami sztuki, przedmiotami kolekcjonerskimi oraz antykami w galeriach sztuki lub domach aukcyjnych.

²⁷ W szczególności w regulaminie organizacyjnym ZUW oraz regulaminie Wydziału Prawnego.

W sprawie otrzymania wytycznych lub wskazówek od GIIF lub Departamentu Informacji Finansowej w Ministerstwie Finansów, w zakresie możliwości uzyskania przez stowarzyszenie statusu instytucji obowiązanej z racji prowadzonej działalności²⁸, Dyrektor Generalna ZUW wyjaśniła, że od listopada 2019 r. do Urzędu wpłynęło pięć pism GIIF informujących o obszarach i sektorach szczególnie narażonych na ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu²⁹. (...) *nie wpłynęły inne pisma, w których zawarte byłyby wskazówki bądź wytyczne co do możliwości uzyskania przez stowarzyszenie jst statusu instytucji obowiązanej w rozumieniu ustawy z uwagi na rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej.*

(akta kontroli str. 105, 107, 110-129)

5. W okresie objętym kontrolą Wydział Prawny ZUW przekazywał do Wydziału Kontroli ZUW informacje w zakresie nabycia przez stowarzyszenia jst statusu instytucji obowiązanej w rozumieniu ustawy AML/CFT, a w związku z tym czy zachodzi konieczność kontroli. Z uwagi na brak stowarzyszeń jst, które miały status instytucji obowiązanej, w ww. okresie ZUW nie ujmował nadzorowanych stowarzyszeń w planach kontroli i nie przeprowadzał kontroli w zakresie AML/CFT. GIIF nie zwracał się do ZUW w trybie art. 131 ust. 4 ustawy AML/CFT o przeprowadzenie kontroli doraźnych w instytucjach obowiązanych.

(akta kontroli: str. 15-19, 127, 152)

6. W okresie objętym kontrolą nie były sporządzane i przekazywane do GIIF roczne plany kontroli, z uwagi na brak działania na terenie województwa stowarzyszeń jst, które miały status instytucji obowiązanych w rozumieniu ustawy AML/CFT. Informacja w powyższym zakresie została przekazana GIIF w piśmie z 30 stycznia 2024 r. Informację o osobach zajmujących się zadaniami związanymi z nadzorem nad stowarzyszeniami jst, w tym przeprowadzających kontrole instytucji obowiązanych, przekazano 15 listopada 2023 r. Departamentowi Informacji Finansowej w Ministerstwie Finansów. W okresie objętym kontrolą ZUW nie uzyskiwał informacji lub dokumentów, które w oparciu o przepis art. 26 ust. 1 ustawy AML/CFT mogły mieć wpływ na krajową ocenę ryzyka i wymagałyby przekazania do GIIF. Natomiast w piśmie wysłanym 1 lutego 2024 r., Wojewoda przypomniał Prezydentom Miast oraz Starostom województwa, o konieczności sporządzania i przekazywania GIIF rocznych planów kontroli w terminie do 31 grudnia roku poprzedzającego kontrolę. W przypadku zaniechania tego obowiązku, zwrócił się o przesłanie GIIF rocznego planu kontroli na 2024 r. w terminie do 15 lutego 2024 r.

(akta kontroli: str. 82-87, 88, 127-128, 152)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W ZUW nie opracowano instrukcji postępowania na wypadek sytuacji podejrzenia popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

(akta kontroli str. 151)

Według art. 83 ust. 1 ustawy AML/CFT jednostki współpracujące opracowują instrukcje postępowania na wypadek sytuacji podejrzenia popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

²⁸ Na przykład prowadzenia działalności w zakresie gier losowych, prowadzenia kantoru internetowego, prowadzenia obrotu dziełami sztuki lub antykami.

²⁹ Pisma w sprawie informacji o obszarach i sektorach szczególnie narażonych na ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu z: 2019 r. (IF6.710.32.2019 – brak daty); 12 listopada 2020 r. (IF6.710.13.2020), 15 listopada 2021 r. (IF6.710.13.2021), 15 listopada 2022 r. (IF6.710.22.2022) oraz 15 listopada 2023 r. (IF10.713.1.2023).

Dyrektor Generalna wyjaśniła, że instrukcji nie opracowano (...) z uwagi na fakt, że dotychczas żadne z nadzorowanych stowarzyszeń nie nabyło statusu instytucji obowiązanej, a co za tym idzie nie było podstaw do ich kontrolowania w trybie ustawy.
(akta kontroli str. 105, 107)

NIK wskazuje, że obowiązek opracowania instrukcji postępowania na wypadek sytuacji podejrzenia popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu wynikał z przepisów ustawy AML/CFT. Nie uzależniają one obowiązku jej opracowania od uzyskania przez którekolwiek nadzorowane stowarzyszenie statusu instytucji obowiązanej.

IV. Uwagi i wnioski

- Wnioski W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnioskuje o opracowanie instrukcji postępowania na wypadek sytuacji podejrzenia popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, o której mowa w art. 83 ust. 1 ustawy AML/CFT.
- Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosku Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 25 listopada 2024 r.

Kontroler
Jarosław Staniszewski
doradca prawny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
p.o. Dyrektor
Marcin Stefaniak

.....
podpis

Dokument podpisany elektronicznie

.....
podpis